

**Veselības ministrijas darba grupas
par zāļu lieltirgotāju un aptieku iesaisti kompensējamo zāļu un medicīnisko ierīču budžeta
deficīta segšanā
protokols nr.1**

Laiks: 2011.gada 27.janvārī 09.00 – 10.30

Vieta: Veselības ministrija, Brīvības iela 72, 309.kab.

Sanāksmi vada:

Diāna Arāja Veselības ministrijas Veselības aprūpes departamenta Farmācijas nodaļas vadītāja

Sanāksmē piedalās:

Juris Bundulis	Veselības ministrijas valsts sekretāra vietnieks veselības aprūpes un sabiedrības veselības jautājumos
Signe Bokta	Veselības norēķinu centra Zāļu kompensācijas daļas vadītāja
Sigita Čulkstena	Latvijas Brīvo farmaceitu apvienības valdes priekšsēdētāja vietniece
Inese Kaupere	Veselības ekonomikas centra Veselības aprūpes departamenta direktora vietniece
Dace Ķikute	Zāļu valsts aģentūras direktora vietniece
Jurijs Jermaks	Starptautisko inovatīvo farmaceitisko firmu asociācija
Dzintra Lūsiņa	Latvijas Farmaceitu biedrības valdes locekle
Anita Ozoliņa	Aptieku biedrības valdes priekšsēdētāja
Brigita Paegļkalne	Latvijas Farmācijas arodbiedrības priekšsēdētāja
Mārgers Zeitmanis	Latvijas Zāļu lieltirgotāju asociācijas pārstāvis
Tālis Talents	Aptieku īpašnieku asociācijas valdes priekšsēdētājs
Vita Vestmane	Latvijas Patentbrīvo medikamentu asociācijas valdes locekle
Inese Kamšs	Aptieku attīstības biedrība

Ieinteresētās personas:

Valdis Freidenfelds	Starptautisko inovatīvo farmaceitisko firmu asociācijas izpilddirektors
Jānis Lībķens	Latvijas Zāļu lieltirgotāju asociācijas valdes loceklis
Elza Vaško	Novartis
Olga Ivanova	Sentor farm aptiekas
Alla Čudovska	Sentor farm aptiekas

Protokolē: Veselības ministrijas Veselības departamenta farmācijas nodaļas vecākā referente Silvija Riekstiņa

Darba grupas vadītāja D.Arāja atklāj sanāksmi un definē darba grupas uzdevumu, kas izriet no Ministru kabineta 2010.gada 28. decembra protokolā Nr.75 (38.§, TA-3504) dotā uzdevuma, kas paredz līdz 2011.gada 1.martam izvērtēt zāļu lieltirgotāju un aptieku iesaisti kompensējamo zāļu un medicīnisko ierīču budžeta deficīta segšanā. Grozījumi Ministru kabineta 2006.gada 31.oktobra noteikumos Nr.899 "Ambulatorajai ārstēšanai paredzēto zāļu un medicīnisko ierīču iegādes izdevumu kompensācijas kārtība" (turpmāk – MK noteikumi Nr.899), kas tika pieņemti

2010.gada 28.decembrī paredz vairākus pasākumus valsts budžeta deficīta segšanai ambulatorajai ārstēšanai paredzēto zāļu un medicīnisko ierīču iegādes izdevumu kompensācijai, tajā skaitā, MK noteikumu Nr.899 113.punkts paredz, ja Veselības norēķinu centrs, veicot ceturkšņa datu analīzi, konstatē neiekļaušanos kompensācijai piešķirtajos līdzekļos, trūkstošo daļu sedz zāļu ražotāji atbilstoši katra tirgus daļai kompensācijas kārtības ietvaros. Zāļu ražotāji uzskata, ka pamatslogs gulstas uz viņu pleciem un ka arī citi tirgus dalībnieki varētu piedalīties budžeta deficīta segšanā, lai visi tie pacienti, kas saņēma zāļu kompensāciju līdz šim, varētu saņemt arī šogad. Darba grupas ietvaros tiks veikta salīdzinošā analīze ar pārējo Eiropas Savienības dalībvalstu lieltirgotavu un aptieku zāļu uzcenojumiem un izvērtēts, kā aptiekas un zāļu lieltirgotavas varētu iesaistīties šajā procesā. Salīdzinošo analīzi ir uzdots veikt Veselības ekonomikas centram, šī informācija tiks sniegta uz nākošo darba grupas sēdi. Zāļu uzcenojumi nav vienīgā iespēja, kā iesaistīties budžeta deficīta segšanā. Izsaka cerību, ka visiem dalībniekiem, kuri pieteicās, ir interese un konstruktīvi priekšlikumi.

J.Bundulis informē, ka Veselības ministrijā izveidotās darba grupas strādās pēc vienotiem principiem – sēdes ir atklātas, sastāvs un protokoli būs publiski pieejami, visi priekšlikumi, kuri tiks iesniegti pēc būtības, tiks izvērtēti. Darba grupas locekļi atbild par oficiālo iestādes vai organizācijas viedokli.

Dz.Lūsiņa ierosina vispirms noklausīties zāļu ražotāju viedokli minētajā jautājumā.

D.Arāja vēlas zināt, vai zāļu ražotāji arī ir veikuši zāļu uzcenojumu salīdzinošo analīzi un vai uzskata, ka Latvijā zāļu iegādes izdevumu kompensācijas sistēmā (ZIKS) uzcenojumi ir pārāk augsti.

J.Jermaks skaidro, ka budžeta iztrūkuma segšanā būtu jāiesaistās vairākiem zāļu tirgus dalībniekiem, ne tikai zāļu ražotājiem, lai visi būtu par to atbildīgi. Lai izdarītu secinājumus par ZIKS uzcenojumiem, ir vajadzīga objektīva informācija. Mums šobrīd nav konstruktīvu priekšlikumu, bet, ja nepieciešams, varam tos iesniegt.

V.Freidenfelds - Starptautisko inovatīvo farmaceitisko firmu asociācijas (SIFFA) viedoklis bija, ka budžeta deficīts ir jāsedz solidāri un mūsu mērķis nav tikai zāļu uzcenojumi. MK noteikumos Nr.899 jau ir noteikts, ka zāļu cena ZIKS nav augstāka par trešo zemāko ražotāja realizācijas vai vairumtirdzniecības cenu citās Eiropas Savienības valstīs. Šādu prasību būtu jāattiecinā arī uz mazumtirdzniecības uzcenojumiem.

J.Bundulis vērš uzmanību, ka jautājums par zāļu cenām ir viens no farmācijas nozares pamatjautājumiem un par to diskutēsim arī Farmācijas jomas konsultatīvās padomes sēdēs, kā panākt vienlīdzības principu visiem pacientiem atbilstoši kompensācijas nosacījumiem.

J.Jermaks pauž SIFFA viedokli, ka pacientiem maksājumi par zālēm varētu būt mazāki un pilnībā atbalsta to, ka visiem pacientiem jābūt vienlīdzīgiem nosacījumiem kompensējamo zāļu saņemšanā.

D.Arāja atzīmē, ka pacientu līdzmaksājuma jautājums tiks skatīts saistībā ar grozījumiem MK noteikumos Nr.899.

M.Zeitmanis komentē MK noteikumus Nr.899 un pauž zāļu lieltirgotāju viedokli par to, ka ir nevienlīdzīga tirgus dalībnieku situācija, jo aptiekām un zāļu lieltirgotavām ir pastāvīgi noteikti valsts regulēti uzcenojumi, bet zāļu ražotājiem pasākumi iestrādāti ar pārejas periodu.

J.Jermaks komentē zāļu lieltirgotāju viedokli, norādot, ka kompensējamo zāļu ražotāju cenas Latvijā ir vismaz trešās zemākās cenas Eiropas Savienībā, un zāļu lieltirgotājiem arī jāpiedalās budžeta deficīta samazināšanā.

D.Arāja aicina sniegt konstruktīvus viedokļus un priekšlikumus.

J.Bundulis aicina zāļu ražotājus informēt sabiedrību par to, kā veidojas ražotāja cena, un diskutēt par to. Runājot par cenu samazinājumu, nelietot argumentus, kā reaģēs pārējās valstis, jo katrai valstij ir sava maksātspēja. Citas valstis domā, kā ierobežot zāļu patēriņu, nevis kā palielināt.

Tāpat aicina visus biznesa interešu vietā saskatīt galveno mērķi, kas virzīts uz nepieciešamo kompensējamo zāļu pieejamību pacientiem.

Dz.Lūsiņa atgādina, ka veselības ekonomika ir klasiskās ekonomikas atzars un tajā ir daudzi ierobežojumi, ar ko zāļu ražotājam ir jārēķinās. Vērš uzmanību par lojalitātes programmām ar teststrēmelmēm, ko realizē vertikāli integrētās sistēmas – ja pērk insulīnu, teststrēmeles dod par brīvu. Rezultātā insulīns tiek nests uz aptieku ar notecējušiem derīguma termiņiem. Aicina Veselības ekonomikas centram izvērtēt, vai pēdējos gados nav palielinājies insulīna patēriņš. Varbūt tādejādi, sakarā ar grozījumiem MK noteikumos Nr.899 valsts varēs ietaupīt līdzekļus un nebūs nepieciešams uzcenojuma samazinājums aptiekām. Nekādā gadījumā nevar samazināt uzcenojumu aptiekām, jo aptiekas jau no 2002.gada strādā ar pazeminātiem uzcenojumiem kompensējamām zālēm. Ierosina dārgos medikamentus realizēt caur slimnīcu aptiekām, veicot iepirkumus, tādejādi ietaupot valsts līdzekļus.

J.Jermaks vērš uzmanību, ka SIFFA viedoklis nav viennozīmīgi samazināt aptieku uzcenojumus, varbūt pat vajadzētu paaugstināt, tas ir jāizvērtē, analizējot kopumā arī zāļu lieltirgotavu uzcenojumus.

M.Zeitmanis uzskata, ka jācīnās ir ar cēloņiem, nevis ar sekām. Runājot par insulīnu, varbūt vairāk sekosim, kā zāles tiek izrakstītas, nevis pēc pārrēķina sedzam budžeta deficītu. Varbūt izrādīsies, ka ir budžeta pārpalikums.

J.Bundulis atgādina, ka darba grupas mērķis ir izvērtēt situāciju un sagatavot ziņojumu valdībai saistībā ar zāļu iegādes kompensāciju, nevis samazināt vai palielināt uzcenojumus, tāpat netiek vērtēts brīvais zāļu tirgus. Kā ietekmēt pārtēriņu, tas arī ir apspriežams variants. Latvijā finansējums ZIKS 72 milj. ir par mazu, tas ir skaidrs, bet izskaužot negatīvās tendences farmācijas jomas biznesā, varētu budžeta deficītu samazināt. SIFFA ir ierosinājusi apturēt MK noteikumu 29¹. punkta nosacījumus attiecībā uz kompensējamo zāļu izplatīšanu tikai par Veselības ekonomikas centra noteikto aptiekas cenu, taču Veselības ministrija šādu ierosinājumu neatbalsta. Ja Veselības inspekcija konstatēs atlaides, sekos pasākumi medikamenta cenas samazināšanai.

D.Arāja pateicas par sniegtajiem viedokļiem un aicina šīs diskusijas rezultātā radušās domas apspriest savās organizācijās un līdz 1.februāra plkst.12.00 iesniegt elektroniskā veidā uz e-pasta adresi silvija.riekstina@vm.gov.lv, lai varētu informēt visus darba grupas locekļus par viedokļiem līdz otrdienas vakaram.

Nolemj:

1) Darba grupas locekļiem līdz 2011.gada 1.februāra plkst.12.00 iesūtīt elektroniski konstruktīvus priekšlikumus, lai var iepazīstināt ar tiem pārējos darba grupas locekļus un interesentus;

2) S.Riekstiņai pirms nākošās darba grupas sēdes nosūtīt visiem darba grupas locekļiem Veselības ekonomikas centra sagatavoto informāciju par zāļu lieltirgotavu un aptieku uzcelojumiem citās Eiropas Savienības valstīs, kā arī visu dalībnieku iesūtītos priekšlikumus;

3) Nākošā darba grupas sēde notiks 2011.gada 3.februārī, plkst.09.00, 309.kabinetā.

Darba grupas vadītājs

D.Arāja

Protokolētājs

S.Riekstiņa